

Selvbestemmelse – til besvær?

- Får mennesker med utviklingshemming bestemme i tilstrekkelig grad?
- Påtvinger vi mennesker med utviklingshemming valg de ikke har kompetanse til?

Thomas Ergo

Einar Øverenget

Odd Nordstoga

Linda Eide

Hilde Onarheim

Willy-Tore Mørch

Lars Gunnar Lingås

Petter Kramås

Konferanse i Bergen 24. og 25. april 2014
Scandic Bergen City – Salem konferansesenter

Målgrupper:

Alle som arbeider i andres hjem, ledere, politikere, tillitsvalgte, lærere, pårørende, tjenestebrukere og andre med interesse for temaet.

TORSDAG 24. APRIL

08.30	Registrering, te, kaffe og litt å spise
09.30	Velkommen Åpning <i>Hilde Onarheim</i> , byråd for helse og omsorg i Bergen kommune
09.50	Selvbestemmelse - muligheter og begrensninger i lovverket <i>Petter Kramås</i> , advokat ved Hestenes og Dramer & Co.
10.30	Pause
10.50	Personlig kompetanse – når er et samtykke gyldig? <i>Willy-Tore Mørch</i> , psykolog og professor, Universitetet i Tromsø
11.30	Selvbestemmelse <i>TV BRA panelet</i> – hva betyr selvbestemmelse for oss?
11.40	Inviterende og insisterende praksis – mellom selvbestemmelse og tvang <i>Sølvi Linde</i> , vernepleier og høgskolelektor, Høgskolen i Bergen <i>Thomas Owren</i> , vernepleier og høgskolelektor, Høgskolen i Bergen
12.30	Lunsj
13.30	Kulturinnslag <i>Tigerteateret</i>
13.45	Mitt hjem – min arbeidsplass Utfordringer i samhandling mellom tjenestemottaker og tjenesteyter. Et forskningsprosjekt hvor personer med utviklingshemning er medforskere. <i>May Østby</i> , førstelektor ved Høgskolen i Molde <i>Ole Magnus Oterhals</i> , <i>Åse Asmyhr</i> , <i>Marit Haugenes</i> , <i>Sissel Moe</i> og <i>Magnus Sten</i> , medforskere
14.30	Tragedier, avmakt og selvråderett <i>Thomas Ergo</i> , journalist i Stavanger Aftenblad
15.10	Pause
15.30	Sex og kjærlighet. For alle! <i>Utviklingshæmmedes Landsforbund</i> , Danmark
16.00	Pause
16.10	Ekte begeistring er ingen spøk! <i>Linda Eide</i> , begeistret forfatter, journalist, programleder og medmenneske
17.15	Slutt for dagen
19.30	Konferansemiddag Konsert med Odd Nordstoga

FREDAG 25. APRIL

09.00	<p>«Våre stemmer skal høres»</p> <p>Kan alle bestemme alt selv? TV BRA reportasje</p> <p>Ny brukerundersøkelse – verktøy for brukerdiallog <i>Lisbeth Frydenlund</i>, rådgiver i KS, avdeling Lokaldemokrati og kommuneøkonomi <i>Gerd Andreassen</i>, prosjektleder i KS, avdeling Helse og velferd</p> <p>«Vi andar samme luft» <i>Grunden</i>, Sverige</p>
10.15	Pause
10.30	<p>«I den gode hensikt»</p> <p>Selvbestemmelse, tvang eller omsorgssvikt? <i>Jarle Eknes</i>, psykologspesialist og daglig leder Stiftelsen SOR <i>Randi Kjernlie</i>, fagkonsulent Helse Bergen, Habiliteringstjenesten for voksne</p> <p>Krav til kompetanse ved bruk av tvang <i>Torill Vebenstad</i>, seniorrådgiver hos Fylkesmannen i Hordaland</p> <p>Vergerollen og foreldrerollen – to sider av samme sak? Refleksjoner fra pårørende ved <i>Tom Skauge</i></p>
12.00	Lunsj
13.00	<p>Kulturelt innslag <i>Norwegian People</i></p>
13.10	<p>Dilemma i hjelperollen <i>Lars Gunnar Lingås</i>, dr. phil., førsteamanuensis ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold</p>
13.50	Pause
14.00	<p>«Ikke snill, men klok» – etikk som verktøy i arbeidslivet <i>Einar Øverenget</i>, filosof og rektor ved ACTIVA Humanistisk Akademi</p>
15.00	Slutt

Odd Nordstoga debuterte som plateartist i 1997 med gruppen «Something Odd», i sjangeren «urban byggerock». Etter dette har han hatt en rekke plateutgivelser under eget navn, og fikk i 2002 Spelemannsprisen i klassen folkemusikk. Han vant de to prestisjefylte prisene «Beste mannlige artist» og «Årets artist» ved spelemannutdelingen i 2005.

Hilde Onarheim er byrådd for helse og omsorg i Bergen kommune. Hun har vært gruppeleder for Høyre i bystyret og kommunalråd i Bergen kommune. Onarheim er utdannet sykepleier.

Petter Kramås er advokat og arbeider særlig med saker som gjelder personer med utviklingshemning og andre som har behov for bistand fra det offentlige – særlig i forhold til retten til tjenester og økonomiske ytelser, vergeordningen, behandlingsmetoder og tvang, og erstatning for tap

som følge av feil eller manglende tilbud eller behandling. Petter Kramås har også solid erfaring innen strafferett, både som forsvarer og bistandsadvokat, særlig i saker der utviklingshemmede er tiltalt eller fornærmet.

Willy-Tore Mørch er psykolog og professor i barn og unges psykiske helse ved Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet. Han har arbeidet med habilitering av klienter med infantil autisme, og med spørsmål knyttet til rettssikkerhet for umyndige.

Mørch har stått for den norske innføringen av De utrolige årene (DUÅ), som er et forebyggende og behandlende tiltak for barn med atferdsproblemer. Han har bl.a. utgitt bøkene *Omsorgsoppgaver. Profesjonell omsorg, tvang og rettssikkerhet* og *Frivillighet og tvang i behandling av barn og ungdom* (med J. E. Snoek og A. Syse).

Sølvi Linde er vernepleier og lektor ved Høgskolen i Bergen, Institutt for sosialfag og vernepleie. Linde har skrevet flere artikler og bøker om miljøarbeid. Hun er redaktør for bøkene *Vernepleiefaglig teori og praksis- sosialfaglige perspektiver*, og *Innføring i profesjonelt miljøarbeid*. Hun har i tillegg skrevet den letteste kokeboken *Så godt*, og er redaktør for tidsskriftet *SOR Rapport*.

Thomas Owren er vernepleier med videreutdanning i veiledningspedagogikk. Han er tilknyttet Høgskolen i Bergen som høgskolelektor i vernepleie. Owren er redaktør for boken *Vernepleiefaglig teori og praksis- sosialfaglige perspektiver*, og har skrevet en rekke fagartikler i blant annet *SOR Rapport*, *Psykologi*

i kommunen og *Learning Disability Practice*. Han er også ansvarlig redaktør for www.vernepleierportalen.no.

Lars Gunnar Lingås er førsteamanuensis ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Han er utdannet sosionom og har en filosofisk doktorgrad på avhandling om etikk i sosialt arbeid. Lingås har vært generalsekretær i Human-Etisk Forbund, og har utgitt en rekke fagbøker innen områdene etikk, yrkesetikk og sosialt arbeid.

Torill Veбенstad er seniorrådgiver hos Fylkesmannen i Hordaland. Hun har også jobbet som rådgiver hos Byombudet i Bergen.

Linda Eide er forfatter og journalist, og ble kåret til beste kvinnelige programleder under Gullruten 2012. Hun er blant annet kjent som programleder i Norsk attraksjon på NRK.

Gerd Andreassen er seniorrådgiver i KS avdeling helse og velferd. Hun er utdannet vernepleier og har bred erfaring fra helse og omsorgssektoren, de to siste årene som prosjektleder for nettverk for ressurskrevende tjenester.

Jarle Eknes er psykologspesialist og daglig leder i Stiftelsen SOR. Han har vært involvert som redaktør og forfatter i seks bøker om habilitering og psykisk helse. Eknes har jobbet 10 år som miljøarbeider og 22 år som psykolog for mennesker med utviklingshemning.

Tom Skauge er statsviter og førsteamanuensis ved Høgskolen i Bergen, avdeling for ingeniørutdanning. Han har yrkesbakgrunn fra journalistikk i NRK Hordaland, Internasjonalisering av høgre utdanning i SIU samt

undervisnings- og forskerstillinger ved Universitetet i Bergen. Skauge har vært leder i Bergen lokallag av Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU). Idag er han bl.a. leder for Profesjonsetisk nettverk i Norge.

Randi Kjernlie er vernepleier og fagkonsulent i Helse Bergen, Habiliteringstjenesten for voksne. Hun har videreutdanning i aggresjonsproblematikk og veiledning.

Thomas Ergo er journalist i Stavanger Aftenblad. Tidligere har han blant annet jobbet for Dagbladet. Ergo har vunnet journalistprisen i Stavanger Journalistlag og to SKUP-diplomer. SKUP er Stiftelsen for en Kritisk og Undersøkende

Presse. Han har utmerket seg ved å engasjere seg for levekår og rettssikkerhet for personer med utviklingshemning, gjennom et stort antall nyhetsartikler i Dagbladet, Stavanger Aftenblad og Plot.

Lisbeth Frydenlund har jobbet med barn og unge i Ski kommune i mange år, deriblant funksjonshemmede førskolebarn. Hun har siden 2009 jobbet i KS Effektiviseringsnettverkene hvor arbeidsområdet hovedsakelig har vært brukerundersøkelser

på bedrekommune.no. Hun har i samarbeid med Gerd Andreassen vært ansvarlig for utviklingen og revisjonen av brukerundersøkelsen for utviklingshemmede og deres pårørende.

Einar Øvereng er filosof, forfatter og anerkjent foredragsholder. Han arbeider med spørsmål knyttet til etikk, verdier og kulturutvikling i en rekke norske og internasjonale selskaper. Øvereng har doktorgrad i filosofi og er rektor ved ACTIVA Humanistisk

Akademi. Øvereng er også opptatt av å gjøre filosofien tilgjengelig og har i en årrekke vært Nitimens husfilosof. Han har også utgitt flere bøker, blant annet Hannah Arendt (2001), Eksistens (2003), Å bli sin egen venn (2004), Lykkens filosofi (2006), Livets Øyeblikk (2007) og Hemmeligheter (2009).

May Østby er førstelektor ved Høgskolen i Molde. Hun har stått i spissen for forskningsprosjektet «Mitt hjem – min arbeidsplass.» Østby og medforskerne **Ole Magnus Oterhals, Åse Asmyhr, Marit Haugenes, Sissel Moe og Magnus Sten** har sett på problemstillinger knyttet til det å yte offentlige tjenester i private hjem. Prosjektet «Mitt hjem – min arbeidsplass» omhandler dagligdagslige utfordringene, eksemplifisert gjennom filmvignetter, som synliggjør kjente utfordringer i samhandling mellom tjenestemottaker og tjenesteyter. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Molde, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Høgskolen i Nord-Trøndelag, senter for Omsorgsforskning Midt-Norge.

TV-BRA er en nett-tv kanal i Bergen der utviklingshemmede selv er i dialog med hverandre og omverdenen. Tv -BRA sin medieredaksjon er et dagtilbud der utviklingshemmede får jobbe som journalister og reportere. Her skal de få utvikle seg innen et kreativt fagfelt og være talspersoner for andre utviklingshemmede. På nettsiden skal det publiseres reportasjer og informasjon som er tilpasset målgruppen. Tv-BRA er et viktig kommunikasjonsverktøy for utviklingshemmede, pårørende og fagansatte i å nå frem med informasjon.

Norwegian People er et band fra Bergen, med bandmedlemmene Truls Wasserfall, Anders «Andy» Christiansen, Mathias Thorvik og Simon Sandvik. Snart kommer bandet ut med CD. Låtene skriver de selv.

Tigerteatret møtes en gang i uken og later som det skjer mange ulike ting. Da gjelder det å tro på det som skjer, og spille med. Hva som sies og gjøres, er opp til skuespillerne. De improviserer. Sammen med instruktørene Peter Bredal og Fredrik Longva skaper deltakerne små historier ut fra noen stikkord.

ULF er forkortelse for Udviklingshæmmedes LandsForbund. ULF er en forening for mennesker med utviklingshemning i Danmark. 2 av representantene holder foredraget på SOR konferansen.

«Mange af os synes det er svært at finde en god ven eller kæreste. I ULF har mange fundet sig nye venner eller en kæreste. ULF handler nemlig også om venskaber.»

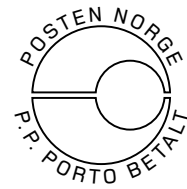
ULF arbejder for å:

- Bli hørt og få innflytelse på saker som handler om dem selv.
- Informere andre med utviklingshemning, blant annet ved å utgi tidsskrift som kommer ut 6 ganger i året.
- Lage kurs og ferieturer.
- Bidra til at personer med utviklingshemning ikke blir utsatt for mobbing og diskriminering.

Riksforeningen Grunden er en svensk organisasjon for personer med utviklingshemning. De gir ut tidsskrift 4 ganger i året, har en egen tankesmie og reklamebyrå. 2 av representantene holder foredraget på SOR konferansen.

B

Returadresse: Stiftelsen SOR,
Diakonhjemmet høgskole – Postboks 184 Vinderen, 0319 Oslo

KONFERANSE BERGEN 24. OG 25. APRIL 2014

Selvbestemmelse – til besvær?

Sted: Salem konferansesenter, hjørnet Sigurdsgt./Neumannsgt., Bergen

PÅMELDINGEN SENDES TIL: VIA EGENCIA FARSUND, Havnegaten 29, 4550 Farsund. Tel. 38 39 59 99

Du kan også melde deg på gjennom epost astrid.pedersen@viaegencia.com eller ved bruk av bestillingsskjema på www.sorkurs.no

Faglige spørsmål om konferansen rettes til: Jarle Eknes, daglig leder SOR: je@sorpost.no – tlf. 90 75 86 85

Spørsmål om påmelding rettes til: Astrid Pedersen, Via Egencia Farsund: astrid.pedersen@viaegencia.com – tlf. 38 39 59 99

Påmeldingsfrist: 01. april 2014. *Etterranmeldte vil få plass så langt som mulig, men hotellrom kan ikke garanteres etter påmeldingsfristen.*

ETTERNAVN: _____ FORNAVN: _____ STILLING: _____

ARBEIDSSTED: _____ TELEFON ARBEIDSSTED: _____ MOBILTELEFON: _____

POSTADRESSE ARBEID: _____

E-POSTADRESSE DELTAKER: _____

Jeg vil delta **begge dager** **kun dag 1** **kun dag 2**

Konferanseavgift (dagpakke kommer i tillegg) ved påmelding før 15. mars 2014: kr 2.395,-

ved påmelding etter 15. mars 2014: kr 2.695,-

40 % prisreduksjon dersom man bare deltar en dag

Vi er 4 eller flere som melder oss på samtidig til konferansen. Kr 400,- i rabatt pr. person når 4 eller flere fra samme arbeidsplass melder seg på samtidig (og deltar). Send epost til astrid.pedersen@viaegencia.com eller ring 38 39 59 99 og opplys om navnene på de andre personene.

Scandic Bergen City Hotel Obligatorisk dagpakke (inkl. lunsj, kaffe, kaker, frukt etc.) pr. dag kr 545,-

Jeg ønsker å delta på middag 24. april kr 545,-

Tre-retters middag og konsert med Odd Nordstoga.

Separat faktura konferansemiddag sendes til

Jeg bestiller overnatting fra 23.–24. april 2014 (dagen før konferansestart) på Scandic Bergen City Hotel

Overnatting i enkeltrom m/frokost (23.–24. april) kr. 1.185,-

Overnatting i delt dobbeltrom m/frokost (23.–24. april) (2 personer deler rommet, pris pr. person) kr. 695,-

Deler rom med

Jeg bestiller overnatting fra 24.–25. april 2014 på Scandic Bergen City Hotel

Overnatting i enkeltrom m/frokost (24.–25. april) kr. 1.185,-

Overnatting i delt dobbeltrom m/frokost (24.–25. april) (2 personer deler rommet, pris pr. person) kr. 695,-

Deler rom med

Avbestillingsregler: Ved avbestilling frem til 01. mars 2014 refunderes faktura med fradrag av kr 300,-. Ved avbestilling frem til 20. mars 2014 refunderes faktura med et fradrag av kr 1000,-. Ved avbestilling etter 21. mars 2014 gis ingen refusjon.

Påmelding er bindende og du vil motta faktura og bekreftelse fra Via Egencia Farsund Reisebyrå AS.

Avbestillingsbeskyttelse: For å sikre at du får det innbetalte beløp refundert, kan du tegne en avbestillingsbeskyttelse som gjelder ved sykdom og fremvisning av legeattest. Pris for denne er kr 175,- (Det må tegnes en egen for evt. flybillett.)

Ja takk, jeg ønsker avbestillingsbeskyttelse **Ja takk, jeg ønsker at Via Egencia skal kontakte oss for tilbud om flybilletter**

Bestilling av flybilletter: VIA EGENCIA i Farsund. E-post: astrid.pedersen@viaegencia.com – tlf. 38 39 59 99

DATO: _____

UNDERSKRIFT: _____